

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

2. Конвенція ООН з подолання дискримінації в освіті : міжнародний документ від 14.12.1960 р. № 995_174. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174 (дата звернення: 03.05.2023).
3. Міжнародний Пакт про громадянські та політичні права від 16.12.1966 р. № 995_043. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення: 03.05.2023).
4. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17> (дата звернення: 04.05.2023).
5. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15> (дата звернення: 04.05.2023).

Ключові слова: дискримінація, обмеження, відмінності, дискримінаційні прояви.

Key words: discrimination, restrictions, differences, discriminatory manifestations.

НЕГАРА ОЛЕНА ВІТАЛІЙНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри адміністративного і фінансового права*

ДО ПИТАННЯ ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНА «ПУБЛІЧНА ПОСЛУГА»

Поняття публічних послуг було запозичене у сучасну теорію права України з теорії сервісних держав. Зокрема, у Великобританії вона знайшла своє відображення ще за часів Маргарет Тетчер. Її суттю є «визнання того, що основною метою створення держави є задоволення потреб громадян, а права людини – найбільша цінність, їх пріоритет у політиці держави визначає зміст і спрямованість дій державних органів» [1, с. 7–8].

Публічні послуги як термінопоняття має велику кількість дефініцій. Так, поняття «публічні послуги» трактується як:

1) діяльність державного апарату, що служить платникам податків;
2) послуги, що стосуються сфери життєзабезпечення населення, такі як містобудування, транспорт, каналізація, водопостачання, освіта, охорона здоров'я тощо, і не мають відношення до інших галузей діяльності держави;

3) послуги, які представляють собою результат позитивного діяльності державного управління, мають важливість для суб'єкта надання послуг через вплив на досягнення конкретних наслідків;

4) функції державних органів, які вимагають надання послуг, а ці послуги надаються виключно органами виконавчої влади, місцевими органами самоврядування та державними та муніципальними установами;

5) спосіб обслуговування громадян, що передбачає безпосередню взаємодію з громадянами при їхньому зверненні та прийомі [2, с. 32].

При цьому, деякі науковці, як-от Д. М. Щекін, розкривають зміст терміну «публічні послуги» через його характеристику:

суспільно-значущу діяльність; наявність спеціального суб'єкта (державного органу влади; муніципального органу влади; державної або муніципальної установи чи підприємства); індивідуальний характер послуги для її споживача; наявність спеціального інтересу в споживача послуги в такій діяльності; добровільне отримання споживачем публічних послуг [2, с. 9].

Виходячи із наведеного, варто констатувати, що єдиного підходу до розуміння терміну «публічні послуги» у науці адміністративного права немає. Проте, із наведених підходів доходимо висновку, що найчастіше публічні послуги пов'язують із діяльністю суб'єктів владних повноважень та здійсненням певної сервісної функції (обслуговування громадян).

Схожий підхід втілено у Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади, відповідно до якої сферу публічних послуг становлять послуги, що надаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, які перебувають в їх управлінні [3].

За такого підходу відбувається ототожнення термінів «адміністративні послуги» та «публічні послуги». Інколи науковці здійснюють тлумачення одного терміну через інший, використовуючи їх як взаємозамінні. Приміром, на думку К.Афанасьєва, адміністративними послугами є публічні (тобто державні та муніципальні) послуги, що надаються органами виконавчої влади, виконавчими органами місцевого самоврядування й іншими уповноваженими суб'єктами, і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень [4, с. 28].

Проте, на нашу думку, таке ототожнення є несправедливим з огляду на наступне.

Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про адміністративні послуги» (далі – Закон № 5203-VI), адміністративна послуга – результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону [5].

Згідно п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону № 5203-VI, суб'єкт надання адміністративної послуги – орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, державний реєстратор, суб'єкт державної реєстрації, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги [5].

Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», публічна послуга – юридично або соціально значуща дія суб'єкта надання публічної (електронної публічної) послуги, у тому числі адміністративна послуга, за заявою (зверненням, запитом) суб'єкта звернення або без такого звернення, у результаті якої набуваються, переходять, припиняються права та/або здійснюються обов'язки суб'єктом звернення, надаються відповідні матеріальні та/або нематеріальні блага суб'єкту звернення [6].

Згідно з п. 11 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», суб'єкт надання публічної (електронної публічної) послуги – орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, державні, комунальні підприємства, установи, організації та інші суб'єкти, уповноважені відповідно до законодавства надавати публічні (електронні публічні) послуги [6].

Відповідно до пп. «б» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), суб'єктами, на яких поширюється дія цього Закону є особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, приватні виконавці, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом) [7].

Виходячи із наведеного, вбачається, що державні службовці та посадові особи органів місцевого самоврядування є не лише надавачами адміністративних послуг, а й публічних.

Так, всі адміністративні послуги є публічними, проте далеко не всі публічні послуги є адміністративними. Схожу думку викладає К. В. Ніколаєнко, та вказує, що адміністративна послуга завжди є публічною [8, с. 273].

З цього робимо висновок, що поняття «адміністративна послуга» і «публічна послуга» – не синоніми. Адміністративною послугою є результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону. Суб'єктами її надання є орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади АРК, орган місцевого самоврядування, їхні посадові особи, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги (ст. 1 Закону № 5203-VI).

На відміну від поняття «адміністративна послуга», термін «публічна послуга» має ширше значення. Це пояснюється насамперед тим, що публічні послуги можуть надавати державні й недержавні установи. Їх подібність полягає в тому, що в отриманні таких послуг зацікавлене суспільство. Поняття «публічна послуга» по суті охоплює сфери суспільних відносин, які врегульовані й цивільним, й адміністративним правом [9, с. 140].

З урахуванням наведених вище положень Концепції, а також положень підп. «б» п. 2 ст. 3 Закону, які допускають надання публічних послуг аудиторіями, нотаріусами, приватними виконавцями, оцінювачами та іншими представниками приватної сфери, публічні послуги можна визначити як послуги, котрі надає:

а) публічний сектор (тобто органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації державної і комунальної форми власності), або

б) приватний сектор під відповідальність публічної влади і повністю або частково за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів [10, с. 93].

Враховуючи відсутність нормативного регулювання, вважаємо за доцільне окреслювати перелік суб'єктів, що надають публічні послуги, положеннями Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» та Закону України «Про запобігання корупції».

Список використаних джерел:

1. Венедиктова І. Публічні послуги в медичній сфері. *Медичне право*. 2009. № 3 (1). С. 7–14.
2. Громадські послуги: правове регулювання : збірник / під. заг. ред. Н. А. Шевелевої. М. : Волтерс Клувер, 2007. 256 с.
3. Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади : Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 15.02.2006 № 90-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/90-2006-%D1%80> (дата звернення: 28.04.2023).
4. Афанасьєв К. К. Адміністративні послуги : навчальний посібник / К. К. Афанасьєв. Луганськ : РВВЛДУВС, 2010. 175 с.
5. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (дата звернення: 28.04.2023).
6. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг : Закон України від 15.07.2021 № 1689-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20> (дата звернення: 28.04.2023).
7. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 28.04.2023).
8. Ніколаєнко К. В. Адміністративні послуги як різновид публічних послуг. *Держава і право*. 2010. № 47. С. 269–274.
9. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
10. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції». Наук. ред. Хавронюк М. І. К. : Vaite, 2018. 472 с.

Ключові слова: адміністративні послуги, публічні послуги, суб'єкти надання публічних послуг.

Key words: administrative services, public services, entities providing public services.

МАНЧУЛ МАРІЯ-ДІАНА ДМИТРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри адміністративного і фінансового права*

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛЮВИХ ПУБЛІЧНИХ ФОНДІВ КОШТІВ

Цільові публічні фонди коштів є важливим фінансовим інструментом держави. Їх використання у сфері фінансування проектів, які спрямовані на досягнення певних соціально-економічних цілей має вкрай важливе

Латковський Павло Павлович Фінансова інклюдія як один із орієнтирів сприяння розвитку фінансової системи	39
Закаленко Олена Василівна Щодо суб'єктів загальної адміністративної процедури	43
Сідор Михайло Іванович Деякі аспекти світового досвіду організації фінансового моніторингу	45
Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна Трансформація суб'єктного виміру сектору наукової діяльності	49
Фролова Євгенія Ігорівна До питання оновлення методів публічного адміністрування в умовах цифровізації	52
Негара Родіон Віталійович, Даниленко-Негара Юлія Сергіївна Проблеми правового регулювання адміністративного оскарження	54
Сандул Яна Миколаївна Цифровізація в умовах воєнного стану	58
Леценко Олександр Вікторович Поняття, юридичні ознаки та види юридичних дефектів у податковому законодавстві	60
Слободянюк Марина Анатоліївна Структурно-якісна складова характеристики органів місцевого самоврядування	64
Панфілов Олег Євгенович Деякі аспекти законодавчого регулювання адміністрування військового збору в умовах воєнного стану	66
Маслова Яна Іванівна Правова характеристика відносин громадськості з органами публічної влади	70
Назарчук Анастасія Валеріївна Щодо нормативного визначення поняття «дискримінація»	73
Негара Олена Віталіївна До питання тлумачення терміна «публічна послуга»	75
Манчул Марія-Діана Дмитрівна Наукові підходи до визначення цільових публічних фондів коштів	78
Подольська Анастасія Андріївна Податкове право Європейського Союзу: принцип законності оподаткування	81
Пономаренко Віталій Віталійович Визначення та сутність правового статусу розпорядників бюджетних коштів	84